

ARCHIVE COPY

Please return.

Second Class
Postage Rate
Paid at
New York, NY

Հրատարակչութիւն Ամերիկայաց Կրօնական Քիսի Ազգային Առաջնորդարանի
A Publication of the Prelacy of the Armenian Apostolic Church of America

Volume XVI, Number 7 — January 1994

Sourp Hagop Church

In Montreal, Canada Designated Cathedral

During its meeting of January 7, 1994, the Executive Council of the Armenian Apostolic Church of Eastern United States and Canada, in accord with the recommendations of the Prelate, Archbishop Mesrob Ashjian, and

- in recognition of the valuable services of Montreal's Sourp Hagop Church in meeting the spiritual needs of the Armenian community in Canada since 1958, and

- in recognition of the growth of the community in Canada including the Sourp Asdvadzadzin Church in Toronto; the Sourp Nishan Church in Cambridge; the St. Gregory Illuminator Church in Vancouver; and most recently the Sourp Kevork Church community in Laval, and
- in recognition of the great success of the Canadian Armenian community in establishing and maintaining religious, national, educational, cultural, benevolent, athletic, and youth oriented programs.

It has, therefore, been decided to designate Sourp Hagop Church in Montreal as Sourp Hagop Cathedral and request that our churches and organizations in Canada henceforth recognize Sourp Hagop as the Mother Church of the Canadian churches under the jurisdiction of the Prelacy.

At this time the Executive Council congratulates the pastor of Sourp Hagop Cathedral, Rev. Armen Ishkhanian, the board of trustees, the national delegates, the delegates to the World Assembly, and our entire Canadian community. We look forward to the continued growth and prosperity of the vibrant Canadian Armenian community and pray that our continued success will bring honor to our nation and glory to Almighty God. ✠

ՕՐՀՆՈՒԹԵԱՆ ԽՕՍՔ

Աստուածային տիեզերական տնօրինութեամբ, մեր երկրագունդը սէկանգաւ եւս սիւ պտույտ կատարեց արեգակի շուրջը: Բացուեցին դունդը Նոր Տարուայ, 1994 թուականը:

Այս պահը ճանդիսարտ է եւ խորհրդարտ: Բոլոր ծանանակներու, մարդիկ դիմարդել են Նոր Տարին ուրախութեամբ, նոր յոյսերով, նոր երազանքներով, նոր արօթքներով:

Մենք կ'իւզենայինք այս Նոր Տարին դիմարդել ձեզ հետ մեր Տէրու-նական Արօթքով:

Հա՛րո մեր որ յերկինս ես, սուրբ եղիցի անոն քո, եկեւցէ արթարդիւն քո, երկիցն կամք քո, որպէս յերկինս եւ յերկի, գնաց մեր ճանապարհորդ սոր'ի մեզ այսօր. եւ թող մեզ զպարտիս մեր, որպէս եւ մեք թողոյնք մե-րոց պարտապանաց: եւ սի' տանիդ գնեզ ի փորձութիւն, այլ փրկեա՛ գնեզ ի չարէն:

Այո՛, փրկեա՛ մեզ, Տէր, ի չարէն եւ սի' տանիդ գնեզ ի փորձութիւն: Յատկապէս մեր ծանանակներու, երբ ողջ մեր ժողովուրդը, որ ի Հայաստան եւ յԱրցախ, ապրում են դժուարին օրեր եւ տագնապալի պա-նիր, այո՛ մենք բոլորս արօթում ենք, որ Աստուած մեր ազգը հետո պահի ամեն տեսակ փորձութիւններից եւ չարի որոգայթներից, փորձութիւններ եւ չարի որոգայթներ, որոնք շրջապատած են մեզ եւ սպառնում են մեր ազ-գային կեանքի գոյատեւմանն ու խաղաղութեանը, սնանաւոր հայրոց չըք-նաղ աշխարհ Արցախում:

Հարազատուե՛ր մեր, այս պահին կ'իւզենայինք լինել ձեզանց ամեն մէկի կողքին ու լսել ձեր կիրարտր սրտերի տրոփիւնը, ձեր սիրո՞ւրքը, ձեր արդեարդ, կ'իւզենայինք լսել ձեր գրկանքների եւ այս ծանր ձմրան գիշեր-ներին՝ ձեր դժուարութիւնների մասին, մեր պարտքը համարելով մեր-մացնել ձեր դժուարութիւնները, ոգեշնչել ձեր նոր յոյսերով, նոր հետա-նդկարներով:

Մի՛ երկնչիք, սի՛ վնասուեք, մնացէ՛ք հասարարիս մեր սուրբ հաստա-րին, մեր Առաքելական Մայր Եկեղեցուն, նեցո՛ւկ կանցնե՛ք միասնարար ու հատերաշխ՝ մեր անկախ պետականութեան, եւ նոյնիսկ ամենածանր կացութեանց մէջ, ձեր ճակատները պահեցէ՛ք բարձր ու միշտ հպարտ: Նոր Տարին, այո՛, մեզ բերում է յոյսը նոր ապագայի, նոր նուանու-ների, նոր յարթանակների:

«Բա՛ց մեզ, Տէր գրումն ողորմութեան Քո եւ ցո՛յց մեզ զճանապարհս Քո արդարութեան եւ խաղաղութեան»:

Սիրելիներ՛ի մեր շնորհարարուս ենք ձեր Նոր Տարին, ողջ Լեռուք գոտացեալ սուրբ Հոգուդ եւ յաւերտ օրհնեալ ի Տաւանէ եւ ի Մեծնջ. Ամեն:

ՎԱԶԳԻՆ Ա.

Կաթողիկոս Ամենայն Հայոց

1993, Դեկտեմբեր 31 թ.

Ս. Էջմիածին

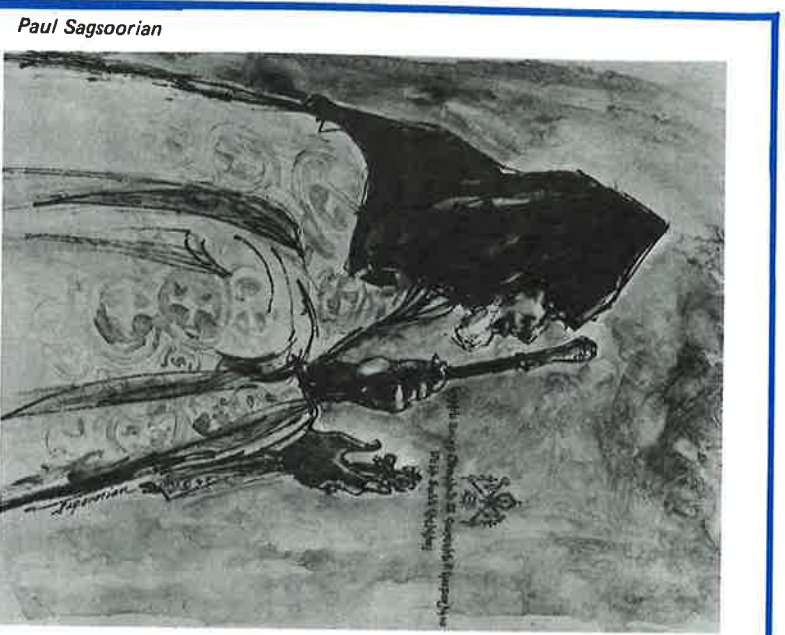
Karekin II in California

His Holiness Karekin II, Catholicos of the Great House of Cilicia, arrived in California on January 4 for a 21-day visit to the West Coast.

His Holiness presided over Christmas services at Holy Martyrs Armenian Church in Encino; he presided over Christmas Eve services at St. Mary's Church in Glendale.

During a Christmas dinner banquet at Universal Hilton Hotel, His Holiness was presented with the keys to the city by Los Angeles Mayor Richard Riordan who extended his and his city's official greetings to the pontiff.

The Catholicos's visit to California will continue until January 24.

Paul Sagsoorian

Archbishop Ashjian Issues Statement on California Earthquake

Archbishop Mesrob Ashjian issued a statement immediately after the recent earthquake in southern California, asking everyone to pray for the victims and the survivors and encouraged Armenian Americans to make monetary contributions to help those who have been left homeless.

The Prelate was in Michigan visiting St. Sarkis Church in Dearborn when news of the earthquake reached him. He had planned to travel to Los Angeles the next day to join Catholicos Karekin II during the final portion of the Catholicos's visit to the west coast. "I immediately made contact with the Western Prelacy and spoke with His Holiness and was relieved to know that he himself was fine; however, he was very concerned not only for the large Armenian population in the area but for everyone," Archbishop Ashjian said.

His Eminence issued the following statement from Michigan:

"I was shocked and most distressed to learn of the massive earthquake which hit southern California on Monday morning, January 17. While we are thankful that the loss of life has been low, our heartfelt sympathy goes to every family who has lost a loved one. We pray for the rapid and complete recovery of all those injured. The loss of property is massive; the exact amount may not be known for weeks, but we know that there are many, many families and individuals who have lost their homes and possessions totally or partially. The international community came to the help of our brothers and sisters in Armenia in 1988; we know how much that initial outpouring of help meant to us. I ask all of you to search your hearts and make a donation to help the many people who will need housing, food, clothing, and, indeed, everything to start a new life. I encourage you to make your donations through the Western Prelacy, 4401 Russell Ave, Los Angeles, California 90027. The Western Prelacy will donate the collected sum on behalf of the Armenian community to one of the well-known charitable organizations currently engaged in relief work in the area. If you prefer to make a donation directly to one of the organizations, such as the Red Cross, AmeriCares, etc., consult your local newspapers for a listing of names and addresses. We pray to Almighty God to watch over those in need of His comfort and bestow upon them the faith and patience they will sorely need in the weeks and months ahead."

Archbishop Ashjian was able to resume his journey to Los Angeles on Wednesday, January 19, and joined His Holiness Karekin II who has been in California since January 4. The pontifical visit is expected to conclude on January 23. ✠

God shares with the person that is generous.—Irish Proverb

Prelate Celebrates Christmas and Theophany At St. Illuminator's Cathedral; Hosts Reception

Armen Baybournian speaking to guests at the Prelate's annual Christmas reception. From left to right, Very Rev. Nareg Alemeznian, Archbishop Moushegh Der Kaloustian, Mr. Baybournian, Archbishop Mesrob Ashjian, Very Rev. Anoushavan Tanielian.

Raffle Drawing Will Take Place Paregentan Weekend

The 1994 Prelacy Raffle—which is a major fundraiser for the Prelacy's educational projects—will be drawn during the Paregentan Weekend, February 11 and 12, at the Marriot at Lincoln Square, Worcester, Massachusetts. The weekend, dedicated to the customs and traditions of Armenia, is jointly sponsored by the Prelacy and Holy Trinity Armenian Apostolic Church in Worcester.

For the past 17 years the Prelacy's annual raffle campaign has raised the necessary money to fund the existing educational projects of the Prelacy, as well as initiate new projects in the field of religious and language/cultural education.

The raffle tickets, which are available through the Prelacy or any of the Prelacy parishes, are \$100 each and provide the buyer with the opportunity to win one of the following cash prizes: \$10,000, first prize; \$5,000 second prize; \$3,000, third prize; \$1,000, fourth and fifth prizes.

This year many people are purchasing multiple tickets and local communities are making an extra effort to sell tickets, especially since the drawing has been scheduled earlier than in previous years. Anyone interested in purchasing tickets can contact their local parish or the Prelacy at 212-689-7810.

The Paregentan Mardi Gras Weekend, which has been reinstated after a hiatus since 1988, is a weekend of many and varied activities including art exhibit, book fair, Armenian dance performance, drama, lecture, slide presentation, dinner-dance and much more.

On Sunday, February 12, the eve of Great Lent, the Divine Liturgy will be celebrated at Holy Trinity Church with Archbishop Mesrob Ashjian presiding. For additional information about the Paregentan Weekend please consult page 4. ✦

OUTREACH

A publication of the Armenian Apostolic Church of America

138 E. 39th Street
New York, New York 10016
Tel: (212) 689-7810 Fax: (212) 689-7168

Archbishop Mesrob Ashjian
Prelate
Iris Papazian
Editor
Mardirous Minas-Haftvani
Business Manager

OUTREACH (USPS 426-480) is published monthly, with the exception of a combined June-July-August issue by the Prelacy of the Armenian Apostolic Church of America, 138 East 39th Street, New York, NY 10016; (212) 689-7810. Unsolicited manuscripts are welcome; please include a stamped, self-addressed return envelope. Signed articles do not necessarily reflect the policy of the Armenian Apostolic Church of America. Send all correspondence to the above address to the attention of the Editor. Printed in the United States of America. Second class postage paid at New York, NY 10016. Postmaster: Send address changes to OUTREACH, 138 E. 39th Street New York, New York, 10016. ISSN: 1064-3087

Առաջնորդ Արքայազան Հօր Կոչը Նոր Տարւում և Ս. ԾՆՃՆԻԿԱՆ Տօճերէն Ետք

ՀՐԻԿԻՐ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

Սիրելի հայրորդք,
Նոր տարւումն էւ Ս. ԾՆՃՆԻԿԱՆ տօճերը արդէն իսկ անցած են, և բոլորս ետ, մեր առօրեային մէջ ենք մխրճուած, նոր տարւումն մը մէջ՝ բայց հին տարւումն տնահոգութիւններով, ծրագրերով, ապրումներով: Տարբերութիւնը այն է, որ նոր տարւումն մէջ թարմութեան շունչ սը կայ, և բնական տրամադրութիւնն սը՝ աւելի գեղեցիկ հորդոններու նախելու, նոր իրագործումներու հասնելու և ըստ ամենայնի ապրելու եւ ստեղծագործելու նոր հեռանկարներով:

Նիւ Եորք քաղաքի նոր քաղաքապետը, 2 Յունուարին, իր պաշտօնակալութեան սկիզբը դնող իր խօսքին մէջ, հատանաբար ա՛յս ապրումներով էր որ կը սկսէր Ամերիկայի երկրորդ ամենէն ծանր գործին... Կը հրահրէր իր քարաքանցիները որ նոր տարւումն էր նոր վարչութեան հետ ձեռնարկին քարէլաւելու Նիւ Եորքի քաղաքի կեանքը՝ չորս սկզբունքներով առաջնորդուելով՝ տեսիլք, աշխատանք, կարգապահութիւն և նուիրտ:

Եւ կը խորհիմ, որ պրօ. քաղաքապետին այս կոչը կրնայ իմա՛ստ ունենալ մեզմէ ամէն մէկուն համար— տեսիլքով առաջնորդուիլ, աշխատանքի սեր ունենալ, արտակարգապահ ոգիով, և մանաւանդ ունենալ նուիրտ, այսինքն՝ գործին հանդէպ հասարք և յանձնառութիւն: Յատկապէս կ'իտզմէ 2Էշտել այս վերջին բարը— յանձնառութիւն: Որքա՛ն խորհուրդ կը պարունակէ այս բարը իր մէջ— տեսիլքը կայ այնտեղ և և երազը, այնտեղ կայ կորովի և նուիրեալ կերպով աշխատելու ոգին, այնտեղ կայ օրհնքի, կարգի և կանոնի գիտակցութիւնը, և մանաւանդ կայ ինքը, պատրաստակամութիւնը, նուիրտը և սէրը գործին, կոչումին, արտաքերութեան հանդէպ, և անհին ամբողջ դժժանքերունը՝ յաջողութեան հասցնելու համար երազ և տեսիլք և կեանքի նպատակ:

Մենք, իրրէւ ազգ էւ իրրէւ հասմանք, Հայաստանի մէջ թէ Ամերիկայի, մենք պատասխանատուութեանը դիմաց ենք կանգնած:

Հայաստանը կը տուարտի ձմրան սարնամանքներուն տակ, մանուկներ կը մահանան անօթութենէ, ծերունիներ կը սմբին ցուրտին դիմաց, ամբողջ ժողովուրդը սը ստոյլիւնն էր հասնելու կեանքի և արտօնութեան կը նայի վարդուան արքայապետին ողբն կ'իտզան: Ղարաբաղի ճակատին վրայ «կեանքէ կեանք կ'երթան գինուորները հայուն», փրկելով մէր ալ պատիւը, և պահպանելու համար արիւնով շահնաճ հողը:

Սփիւռքի մէջ, քիչ սը ամէն տեղ՝ անտարբերութեան անհարո հոգեկիրճակը կը տարապէսցնէ մեզ: Յուսահատութիւն, ճակատագրի հետ հաշտուելու ոգի՛, եսասիրութիւն՝, հի՛նչ ըսեն: Ուղղակի կը տարապիս՝ երբ տեսնեն անտարբեր, գարջ հայր: Աստուածաշունչն անգամ իր խօսքը ունի, երբ կ'ըսէ՝ «Գիտեմ թու գործելու. ո՛չ տաք էս և ո՛չ ալ պար: Պէտք է պար ըլլայիք կամ տաք... այլ դուն գարջ էս, ո՛չ պար, ո՛չ ալ տաք... վերարծարծէ՛ երանգրդ և և ապաշխարէ՛ (Յայտ. Գ. 16-19):

Եւ անհա, յուսահատութեան, անտարբերութեան դիմաց՝ մեր սրտագին հրաւերը տեսիլքի և աշխատանքի, կարգապահութեան և յանձնառութեան համար:

Հրաւեր բոլորիդ, որ մաս կազմէք հայ կեանքին: Սիրելիներ, ասիկա կ'իրագործուի, երբոր բոլորս միասնաբար 1994-ը դարձնենք ամէն-

րկանայ մեր կեանքին մէջ արդիւնատու տարի մը, արտաւել պերճապիտ իրագործումներով: Ասիկա կ'իտատու գործուի միայն մեր հասմանքի կեանքին բոլոր սարգերուն մէջ մեր գործուն սասնակցութեան պատրաստակամ ոգիով: Մեր սիրելի վեհափարին խօսքերով՝ «անձնական մեղորթիւններէ վեր, մանր հաշիւներ գերարդատ ճկատեցք մեր համայնական կեանքը, որպէս ազգ: Եթէ ապրինք որպէս սոսկ անհատ, ողբան ալ երկար ապրինք՝ կարճ ապրած կ'ըլլանք: Եթէ ապրինք որպէս անհատ հայոց ազգին, մեր ազգին պէս, մեր ազգին հետ երկա՛ր ապրած կ'ըլլանք...»

Եւ մեզի համար մեր եկեղեցին մեր ազգն է: Հետեւաբար, կոչ կ'որդենք Ձեզի, որ Ձեր եկեղեցիին միջոցաւ մաս կազմէք հայ ազգին: Եկէ՛ք, և բոլորդ ալ, -եթէ արդէն չէք եղած- արձանագրելալ անդամ դարձէք Ձեր շրջանի հայ եկեղեցիին՝ բաժնեկից դարձէք հասմանքի կեանքին, ըստ ամենձեզեզ Ձեր պատասխանատուութիւնները, անդամ դարձէք եկեղեցիին, ընտրուելու իրատունը ձեռք ձգեցէք, ընտրուելու պատիւը ունեցէք: Ուստի ջերտօրէն կը յանձնարարենք Ձեզի, որ անսխալական կապ հաստատէք Ձեր շրջանի եկեղեցու հովիւին կամ հոգաբարձութեան հետ, արձանագրեցէք Ձեր անունը եկեղեցու տոմարին մէջ, գործնակալ լրացուցէք Ձեր պարտաւորութիւնները— ճիւղապէս և բարոյապէս: Քաջակերեցէ՛ք Ձեր բարեկամներն ալ, որ նուրը ընեն: Յատկապէս կոչ կ'որդենք անունը՝ որունք վերջին տարիներուն եկած և հաստատուած են Գանատա և Ամերիկա, որ լուսանցքի վրայ չման, հայութենէն, հայ դպրոցէն, հայ եկեղեցիէն, հայ կազմակերպութիւններէն հետու չմնան:

Եւ յետոյ՝ կենդանի օրհնակը տուէք Ձեր մասնակցութեան: Ձեր գաղափները արձանագրեցէք հայ դպրոց, կիրակնօրեայ դպրոց, թող անդամ ըլլան մեր շրջանի երիտասարդական կազմակերպութեանց, Ձեզմով թող Ձեր գաղափները աւելի՛ հայ զգան, հայ ապրին, և գիտնան, քանատեղծ ժազ Յակոբեանի բարեբով,

«Իսկ օր մը մէկ հայ ապրուած, կ'արժէ լսան կեանք մը օտար»: Մեր սրտի ցանկութիւնն է, որ իրաքանչիւր հայ գիտնայ, որ «իր անունը պիտի չկորսուի և պիտի չփճանայ (Ես. 48-19), որովհետեւ Աստուծոյ կայքն է որ ոչ ոք կորսուի, և իրաքանչիւր հայու համար գայ կոչը. «Մի՛ վախճար, որովհետեւ ես քեզ փրկած եմ, թու անունովդ կանչած եմ, դուն ինչ ես» (Ես. 43-1):

Դուն Աստուծոյ կը պատկանու. Դուն հայ ազգին կը պատկանու. Ուրքի կանգնէ ու ըսէ՛ ՆՇՐՄԱՅ:

MUSICAL ARMENIA

MARCH 12, 1994

Weill Recital Hall

Carnegie Hall

—featuring—

ANOOSH BARCLAY

Lyric Coloratura Soprano

and

MARAL OUZOUNIAN

Pianist

Tickets available at the box office and at the Prelacy: (212) 689-7810

ԼԱԽԱԼԻ Ս. ԳԷՈՐԳ ԵԿԵՂԵՑԻՑ

ՆՈՐԱԿԱԶՄ ՀԱՄԱՅՆՔ

A Message for the New Year from Archbishop Mesrob Ashtian...

An Invitation to Participate

Dear Children of the Armenian Nation,

The celebrations of the New Year and Christmas are past and we are all busy with our everyday life, in a new year, yet with the same concerns and agenda of the old year. The difference, however, is that the new year brings with it hope for the future—hope for new and beautiful horizons, new promises, and new goals, and with it a promise to make Almighty God a part of our daily lives.

It was, no doubt, with similar thoughts that the new mayor of New York City, Rudolph Giuliani, delivered his inaugural address on January 2 and began what is considered to be the second most difficult job in the United States. Mayor Giuliani invited his fellow citizens to begin the new year and a new administration with four goals: vision, work, discipline and dedication.

I believe Mayor Giuliani's speech has meaning for all of us. That is, to be guided by vision, to approach our work with love, discipline and dedication and to add to all of this the most essential ingredient: participation.

PARTICIPATION! How much meaning there is in this one word! Within that word are visions and dreams, as well as dedication, love, order, commitment, and the sense of community with common goals.

We, as a nation and as a community in both Armenia and the United States, have before us a great responsibility. Armenia is suffering under winter's cruel bitterness. Infants are dying from malnutrition. The elderly are in a state of depression. An entire nation, with stoic patience and melancholy, looks toward the promised dawn which fails to come.

The growing indifference to the tragedy in Armenia apparent everywhere in the Diaspora, in varying degrees, causes us much personal pain and suffering. Is it hopelessness on our part?... is it complacency... acceptance of fate... or is it selfishness?

I am most disturbed when I see the indifference for I am reminded of the words in the Bible: "I know your works; you are neither cold nor hot. I wish that you were either cold or hot. So, because you are lukewarm, and neither cold nor hot I am about to spit you out of my mouth... Be earnest, therefore, and repent." [Revelations 3:15-19]

In defiance of hopelessness and indifference, we extend our heartfelt appeal to you to make vision, work, discipline and participation a part of this new year and the many new years ahead.

I extend an invitation to all of you to become a part of Armenian life. Dear faithful people, so much can be accomplished if we all bring our efforts together and work toward common goals. The impossible can become possible with the participation of our entire community in a spirit of readiness. In the words of our beloved Catholics: "Let us put our community life above and beyond petty problems or disagreements and live as one nation. If we live only as an individual, no matter how long we live we will have lived a short life. On the other hand, if we live as a member of the greater Armenian community, like our nation and with our nation, we will live a long life."

For us our church symbolizes our nation. Therefore, we send this message to you beseeching you to become a part of our nation through your church. Come, each and everyone of you, if you have not already done so, and become a member of the church in your community. Become a "shareholder" in the life of your community. Become a dues-paying member of your church; assume and fulfill your rights and obligations.

It is our heartfelt wish that you immediately contact your area clergyman or the board of trustees and register your name in the church membership list.

Fulfill your obligations through your active participation and through your financial support. Encourage your friends to do the same. We especially appeal to those of you who relocated to Canada and the United States within the past few years. Do not remain on the margins of the community; come to the center with your participation in the church, the schools, and organizations.

Become a living example to your children through your participation. Enroll your children in the Sunday Schools and Armenian Schools. Encourage them to become members of our youth organizations. Through your example let them feel more Armenian, live as Armenians, and understand the meaning of the words of the poet Jacques Hagoopian,

One day lived as an Armenian is worth a lifetime lived otherwise.

It is our sincere wish that every Armenian know that "his name will not be lost and will not be destroyed." [Isaiah 48:19], because it is God's will that no one be lost, for saith the Lord, "Do not fear, for I have redeemed you; I have called you by name, you are mine..."

You belong to God.
You belong to the Armenian nation.
Come forward and proclaim,
"I am here!"

Archbishop Mesrob Ashtian
Prelate
Eastern United States and Canada
January, 1994

Collection of Essays
By Karekin II Reissued

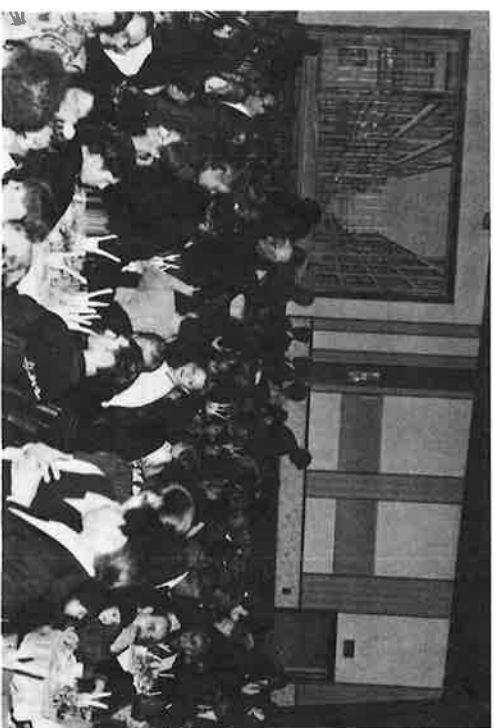
The Eastern Prelacy has issued a second printing of *In Search of Spiritual Life*, a collection of writings by His Holiness Karekin II, Catholics of the Great House of Cilicia.

Originally printed in 1991 in Antelias, Lebanon, the popular volume quickly sold out. It has now been reprinted under the Prelacy imprint, under the sponsorship of Mrs. Isabella Avedissian and Mr. Vahan Avedissian in memory of their husband and father, Kevork Avedissian.

The 285-page volume includes 27 different pieces, some of which were sermons, others lectures or essays. Part I consists of nine pieces devoted to, "Christmas: Call to Rebirth." Each essay in this section focuses on a specific theme of the mystery of the Lord's incarnation. As His Holiness states in his Foreword, "... whatever we say or write about such mystery we will never be able to grasp its entire meaning which transcends our human understanding." However, his nine pieces, read together, provide a greater understanding and appreciation of the true meaning of Christmas.

Part II consists of 18 pieces on a range of subjects including Lent, Ecumenism, Suffering, Wealth, Martyrdom, Hope, to mention just a few. The final essay, "The Armenian Church Facing the 21st Century," is a thought-provoking lecture he delivered at the Princess Club in New York in 1990. His Holiness clearly states the challenges confronting the church hierarchy and faithful alike, saying, "... this is a time for us to clearly see life and to display a kind of hierarchy of priorities and values. This is a time where it is absolutely essential for us to identify the priorities: what is more important and what is less important, what is indispensable and what is dispensable. One of the greatest virtues that I can see in an intellectual human being is the sense of discernment, the ability to distinguish between the light, the shadow and the darkness."

In Search of Spiritual Life, can be purchased through the Prelacy Bookstore, 138 East 39th Street, New York, NY 10016. The price for the paperback volume is \$10.00. Add \$3.00 for shipping and handling. ✦

On January 2, Archbishop Mesrob Ashtian officiated at the Divine Liturgy of the newly formed St. Kevork community of Laval in Canada with more than 600 faithful in attendance. Following the church services, which took place at the Notre Dame de Fatima Church, a reception took place in the church's adjacent hall.

Կիրակի, 2 Յունուար 1994-ին, Լաւալի Նոթր Տաւ տղ Ճաթիսիա եկեղեցւոյ մէջ, աւելի քան վեց հաւորիո ճաւատագեալներու ներկայութեան, Միացեալ Նահանգներու արեւելեան շրջանի եւ Գանատայի քաղաքային արաջնորդ Բարձր Տ. Մեսրոպ Արք. Աջօեան մատուցեց Լաւալի Ս. Գէորգ հայց. արք. եկեղեցւոյ ծովիկի անդրանիկի պատարագը: Պատարագէն ետք, տեղի ունցաւ ժողովրդային ընդունելութիւն:

Ի տես բազմահարիւր ճաւատագեալներուն, թե՛նակալ արաջնորդ արքազան հայրը յայտարարեց, թէ յանցաւոր կը զգայ, որ աւելի արաջ չէ ընդարաջած Լաւալի մէջ եկեղեցակցած ծովիկի ճաւատակալի դիտմանը: Արդարեւ, ներկայներու հոծ թիւը, որ գլեց անցաւ բոլորին ակնկալութիւնները, ինքնին վկայութիւն էր այն իրկանութեան, որ Մոնթրէալի ու շրջակայքի հայտութեան թիւը այնքան մը աճած է, որ գոյութիւն ունեցող կառուցները ճիւղաւորուելով ընդարձակուելու անհրաժեշտութիւնը առջեւ կը գտնուին:

Արարողութիւնը սկսաւ Լաւալի փոքրուկացի կաթոլիկ հասակաւոր Նոթր Տաւ տղ Ճաթիսիա եկեղեցւոյ մէջ, 1994-ի արաջին կիրակին, կէսօրէ ետք ծամը 4-ին: Խորանին վրայ, պատարագիչ արքազան հոր կը սպասարկէին Մոնթրէալի Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւ Տ. Արմէն քննյ. Իշխանեան, Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ արկաւազաց հասն ու դպիրները. երգեցողութիւնը կատարեց Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ դպրոց դասը: Իր քարոզին մէջ, Մեսրոպ Արք. վեր առաւ Նոթ Տարիով, Ս. Մոնթրէոյկ կտրոբանջուած հոգեւոր նորոգութեան խորհուրդը: Ան նախ անդրադարձաւ Լաւալի Ս. Գէորգ նորակազմ եկեղեցւոյ հասնայնքին: Ան յայտնեց, թէ Հիսիսային Ամերիկայի քարաքներուն մէջ, հայ գաղութները ընդհանրապէս կազմուած են մէկ եկեղեցւոյ, մէկ կերպով շուրջ. սակայն, ծամանակը հասած է յարաջանցներու համար թաղային եկեղեցիներ: Սրբազանը անդրադարձաւ նախ Գանատայի մէջ թե՛ն կազմակերպման ընթացքին, անցնող 35 տարիներուն, Մոնթրէալի Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ խարազած կարեւոր դերին եւ յայտնեց, թէ ան շուտով պիտի հոյակաւոր Գանատայի մէջ թե՛ն մայր եկեղեցին: Պատարագէն ետք, քազմաթիւի ճաւատագեալներ հարդրութիւն ստացան:

Եկեղեցակցան արարողութիւններու ասարտին, եկեղեցւոյ կից սրահին մէջ, տեղի ունցաւ ընդունելութիւնը: Իրարարկութիւն մը, որուն մասնակցեցաւ ներկայ ժողովուրդին մեծամասնութիւնը: Յետնապիճ հանդիսակարողութիւնը կատարեց օրդ. Սերայ թրփուրդեան: Նախ խօսք տրուեցաւ Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ հոգաբարձութեան ներկայացուցիչ արն. Մամուկ Չարչաֆեանին, որ հակինճ զեկոց մը տտար հոգաբարձութեան ցարր կազակց ծրագրութեան մասին: Ան տեղեկացուց, թէ թե՛նի Ազգային վարչութեան կողմէ 21 Յուլիս 1993-

ին ըջանակուել է վեր, հոգաբարձութիւնը գումարած է 21 ժողովներ, եւ առաւելաբար զբարձր է կազմակերպական աշխատանքներով. գըրանցուած է եկեղեցին: Անդրանիկի պատարագին ներկայ ըլլալու կողմ որդարուած է լաւալեանի հայտութեան տրամադրելի աւելի քան 1250 հասցններուն: Հոգաբարձութիւնը կը ծրագրէ մօտ ապագային վարժել յարմար եկեղեցի մը, կանոնաւոր ներթականութեանը պատարագներու համար: Պրն. Չարչաֆեան կոչ ուղղեց ներկայներուն՝ անդամակցիլ նորակազմ եկեղեցւոյ: Իր պատարագ փոխանցեց արաջնորդ արքազան հայրը: Ան կրկնեց, թէ իրեն համար անակնկալ էր այնքան մեծ թիւով ճաւատագեալներու ներկայութիւնը, եւ յայտարարեց, որ պիտի ջանայ որ փետրուարին սկսեալ, եկեղեցին կանոնաւոր ձեւով իր պատարագները ունենայ: Ան անգամ մը եւ շեշտեց Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ եւ վարժարաններուն վերապահուած ընդհանրական դերը, եւ կատարութիւնը յայտնեց, որ նոր հասնայնքի կազմութիւնը միայն կը ճաւատէ անոր առաւել հօգուստան: Խօսք առաւ նախ Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւ Տ. Արմէն քննյ. Իշխանեան, որ յաջողութեան եւ խրախուսանքի խօսքեր ուղղեց ներկայներուն, միանալու նորակազմ ծովիկի եւ հոգաբարձութեան հետ միասնաբար յարաջ տանելու կազմակերպման աշխատանքները: Խօսք տրուեցաւ նախ Մոնթրէալի Հայ Աւետարանակցան եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւ վեր. Մհեր Խաչիկեանին եւ Նոթր Տաւ տղ Ճաթիսիա եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւ Գեդ. Ժոզէ վրդ. Ապուտայի, որոնք յաջողութիւն մարդեցին նորակազմ ծովիկին: Մոնակարութեան համար բնարկութեան ձեռնարկին կնքաբայրերը պարունայք Յոկոնանէս Պէրպլեներան, Գրիգոր Շիրիներան, Սարգիս Ապրաքեան, Պարոյր Գազանճեան, Գէորգ Փալաճեան (Յոկոնանէս եւ Լուսին Փալաճեաններու փոխարէն) եւ տիկ. Անի Պրոյնճեան: Գործարարութեան զեղարդեստակցան յայտագիր, մասնակցութեանը Մեսրոպ Պէրճեղքեանի, Ալին Ազատեանի եւ Փօլ Ներսէսեանի: Վերջարողութեան՝ այցելեց Կարոյնը պապան եւ փոքրեւոր տտար նուրներ: Յետնապիճ փակեան խօսքը կատարեց հոգաբարձութեան ներկայացուցիչ արն. Չարչաֆեան, որ շնորհակալութիւն յայտնեց ձեռնարկի յաջող կազմակերպութեան մասնակից բոլոր անհատներուն, կազմակերպութիւններուն եւ մասնաւորաբար՝ ՀՕՄ-ի Լաւալի Շուրշ մասնաճիւղին, ինչպէս նախ պատարագին եւ ձեռնարկին ներկայ եղած բոլոր կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչներուն: Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ անդրանիկ ձեռնարկը փակեցաւ Սրբազան հոր Պահպանիչով: ✦

Enthusiasm is the greatest asset in the world. It beats money and power and influence.

—Henry Chester

Book Review

**Armenian Dictionary
in Transliteration**

by Thomas J. Samuelian

Armenian National Education Committee
New York, 1993, 139 pages
Hardcover \$16.00; Softcover \$10.00

Reviewed by
Barlow Der Mugrdechian

The *Armenian Dictionary in Transliteration* by Thomas J. Samuelian is an ambitious undertaking. It is ambitious because the compilation of a dictionary is an arduous task, requiring a firm grasp of the subtleties of both Armenian and English. A dictionary of transliteration will probably be a new phenomena for speakers of Armenian whose native language is English. Its aim as articulated by the author in the preface is to provide both a dictionary in transliteration for Armenian speakers unfamiliar with Armenian script and a speller's dictionary, that is, to provide an easily accessible work which enables an Armenian speaker who can pronounce a word in Armenian, to be also able to spell it.

Samuelian has chosen to utilize the Western dialect of Modern Armenians, since it is the dialect most familiar to Armenians living in America. The 139 page dictionary is composed of three sections: An English-Armenian Dictionary, an Armenian-English Dictionary, and a phrasebook.

The first section, the English-Armenian Dictionary, is comprised of the entry in English in bold text, followed by its Armenian translation in English transliteration, and then the entry in Armenian. At the bottom of each page, a brief pronunciation guide is provided for non-native speakers, with special emphasis on pronunciation of vowels. A more complete transliteration table is provided at the beginning of the book. Grammatical usage notes accompany each entry, explaining the grammatical case which should be used with the entry, which makes the dictionary particularly useful for students.

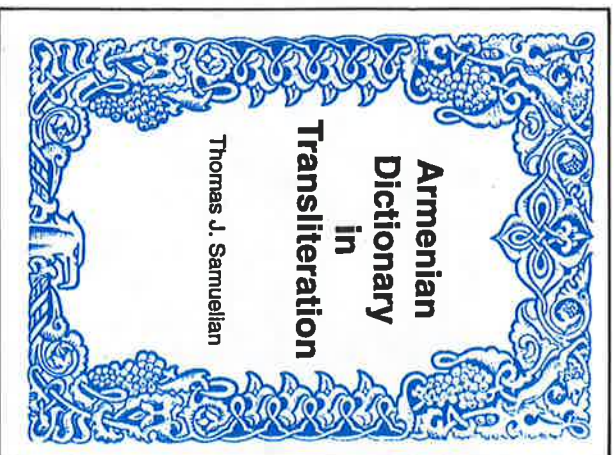
Section Two, the Armenian-English Dictionary, is composed of the Armenian entry in English transliteration in bold text, followed by the Armenian entry, and then the English transliteration. The value of this section is in its usefulness as a spelling guide. For the many Armenians who can speak Armenian but can only write it fairly well, the Armenian word can be found by its pronunciation, and then the correct spelling can be found. The problems of spelling, commonly encountered in modern Western Armenian (e.g., p/p' or k/k'), are clarified in this section.

The third section is a phrasebook, filled with greetings, words and phrases for simple conversation, numbers, time, familial terms, and activities. The entries are arranged according to Armenian, English transliteration in bold, and then English translation. This section is especially useful for the novice and gives one a familiarity with the language.

Thomas Samuelian's *Dictionary* also brings with it the advantage of the native English speaker, who is able to eliminate the archaic terminology and British English often found in some Armenian-English dictionaries. The over 4,000 entries included in the dictionary provide a basic lexicon for conversation.

An added plus is the Armenian script used for the book, which, created by the author, is clear and easy to read.

The *Armenian Dictionary in Transliteration* is a welcome sequel to Samuelian's earlier two-volume *Course in Modern Western Armenian*. The *Dictionary* fulfills the two-fold promise that it begins with: "... that it will restore the rich linguistic legacy of the Armenian language to some of its heirs, and the other is that many who have been put off by its inscrutable signs will one day venture to explore this wonderful language in its native garb." The *Dictionary* is ideally suited for speakers of Armenian at any

level. Armenian speakers and those learning the language will find the *Dictionary* to be a constant and indispensable companion.

**Armenian
Dictionary
in
Transliteration**

Thomas J. Samuelian

**ARMENIAN DICTIONARY IN
TRANSLITERATION**

By *Thomas Samuelian*

Hardcover, \$16.00
Softcover, \$10.00

Available at the Prelacy Bookstore

138 East 39th Street
New York, NY 10016

Add \$3.00 for shipping & handling

ՄԵՐ ԵՐԿԻՐԸ

Ի՞նչ անբանաձեւի գողովի է, որ շոթներս կ'արտասանեն Ռետելաւ երկու քաւերը, — Մեր երկիրը:

Մտածել, որ շուրջ քսան տարիներ է վեր, անընդհատ, մեր ժողովուրդին ընդերքներէն նոր սանուկներ կ'ելլեն: Մտածել, որ այդ սանուկները ամէն օր կը մեծնան մեր լեզուին քաղցր քաւերը իրենց շոթունքներուն վրայ, մեր լեռներուն շուքին տակ: Ի՞նչ փոյթ, թէ անոնք երբեք պիտի չզիտան՝ այդ դաժան պայմանները, որոնք մէջ կը ջանանք աշխատիլ քսան տարիներ է վեր: Ի՞նչ, թէ անոնք կրնան մեզ *լիպանթեմ* հոյել, եթէ վերջապէս յաջողինք վերարդանալ: Մենք, որ վարժուած ենք տարապէտի կրճաճ գույգ ընդունիլ այդ յարուստական տարապանքը եւս,—մենք, որ ուրիշ փառասիրութիւն չենք ունեցած քացի արտաբերական հայեր ու յեղատիկականներ ըլլալէ: Ի՞նչ փոյթ մեր հաւանական օտարութիւնը մեր երկրին մէջ իսկ: Միայն թէ այդ սանուկները կարենային շքերթէն մեծնալ, շնչելով մեր սե՛ լեռներուն գուարթ հովերը, կարենային մարդկայնօրէն ոտնանալ վեր քարծրանալով, պլլուած կեանքի շռայլ փէշերուն:

Ի՞նչ փոյթ, մեր հաւանական ծերութիւնը արանց սրտոյ եւ արանց փառքի: Ի՞նչ փոյթ մեր անօրինակ արթատութիւնը: Ի՞նչ փոյթ քաւերը, որով կրնան դիմադրել մեզ—Արտասանմանակց եկած սի տարազիւր: Միայն թէ տարազիւր մեզի, վերջին անգամ մը, մտնելէ արտաք, տեսնել իրենց գեղունէշ հասակները: Միայն թէ տրուէր մեզի գիտնալ, թէ կեանքը պիտի շարունակուի մեր պիտունէն մէջ, թէ ամէն օր նոր սանուկներ պիտի Էլլեն որոտուն երիտասարդութեամբ, թէ ծառերը պիտի պտուղ կապեն ու քամպակի արտերը վարին արեւի բոլոր հասնոյններէն:

Մեանքը պիտի կրնա՜յ արդեօք պարզելու մեզի այս վերջին ուրախութիւնը: Մայիսի իրիկունով մը կենալ Արոխէան սապատարակին վրայ, երբ համապարտանք դրները կը բացուին դուրս ճեսելու համար ուսանողներու երանք: Հո՛րդ է սիպն մեր փառքը, հո՛րդ է սիպն մեր գերեցնութիւնը: Մեր երկիրը...

4 Փետրուար 1941

Վազգէն Շուշանեան

**The Prelacy of the Armenian Apostolic Church of America
& Holy Trinity Armenian Apostolic Church of Worcester, Mass.**

Present

PARAGENTAN 94

Dedicated to the customs and traditions of Armenia
February 11 and 12, 1994

Schedule of Events

- Friday, February 12**
- 3:00 p.m. Registration
- 6:00 p.m. Art Exhibit: Hrair of Montreal (photography), Haghtanak Shahumian, Yava Sarkis, Yelman Vartanian and others (paintings)
- 9:00-10:30 p.m. Book Fair / Armenian Video Show
- 8:00 p.m. Armenian Folk Dance (Boston), Apo Asljian, Director
- Open House Buffet

- Saturday, February 12**
- 9:00-10:00 a.m. Special Morning Services, Archbishop Mesrob Ashtian, presiding
- 10:00 a.m. Holy Communion, Breakfast, Holy Trinity Church, 635 Grove Street
- 10:30 a.m. Continuation of Exhibits, Book Fair, Video Show
- 1:00 p.m. Sunday/Armenian Schools Masquerade Parade
- 1:30 p.m. "Vartanank" play by school children
- 2:00 p.m. "Hivanides" (theatrical presentation) by N. Besthigashlian
- 3:00 p.m. Lecture: "The Armenian Traditions," Rev. Khoren Hakshian
- 5:00 p.m. Slide Presentation on Karabagh
- 6:30 p.m. Cocktails and Dinner (reservations required)
- 9:00 p.m. Dinner; Carnig Miklitarian Ensemble and Johnny Berberian, with the participation of Khachig Kazarian (Detroit)
- 11:30 p.m. 17th Annual Prelacy Raffle Drawing

Participation Fee	
for one night	for two nights
\$135 Single Occupancy	\$195 Single Occupancy
\$190 Per Couple	\$250 Per Couple
\$235 Triple Occupancy	\$295 Triple Occupancy
Banquet (only) \$20 • Dance (only) \$15	

Paregentan 94 (Mardi Gras) Weekend

February 11-12, 1994
The Marriott at Lincoln Square, Worcester, MA

Name.....
Address.....
City..... State..... Zip.....
Tel:..... Date.....

Please reserve your rooms and enclose a \$50.00 deposit for each person.
Make checks payable to: Holy Trinity Armenian Apostolic Church, 635 Grove Street, Worcester, MA 01605